

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет управління фінансами та бізнесу
Кафедра цифрової економіки та бізнес-аналітики

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри цифрової економіки та
бізнес-аналітики
факультету управління фінансами та бізнесу
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ І.Б. Шевчук

Силабус з навчальної дисципліни
«Економіка сталого розвитку»,
що викладається в межах ОПІ
«Інформаційні технології в бізнесі»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності 051 «Економіка»

Львів 2020 р.

	<p align="center">Силабус навчальної дисципліни «ЕКОНОМІКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ» Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність: 051 «Економіка»</p>
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Коперника, 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет управління фінансами та бізнесу Кафедра цифрової економіки та бізнес-аналітики
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 «Соціальна та поведінкові науки» 051 «Економіка»
Викладачі дисципліни	Ярема Олег Романович, к.е.н., доцент кафедри цифрової економіки та бізнес-аналітики
Контактна інформація викладачів	Моб. телефон: +38(097)-545-70-16 Електронні скриньки: o.r.yarema@gmail.com; oleg.yarema@lnu.edu.ua Viber: 097-545-70-16; Telegram: Yarema Oleg, 097-545-70-16 Messenger: ; Skype: hunterl4w@gmail.com Сторінка викладача: https://financial.lnu.edu.ua/employee/yarema-o-r Місце знаходження: м. Львів, вул. Коперника, 3; кім. 508 (кафедра цифрової економіки та бізнес-аналітики)
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Щопонеділка, 13:30-15:00 год. (вул. Коперника, 3, ауд. 302) Консультації в день проведення лекцій/лабораторних занять (за попередньою домовленістю). Можливі он-лайн консультації через Skype, Viber, Telegram. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://financial.lnu.edu.ua/course/ekonomika-staloho-rozvytku Платформа MOODLE: http://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=3094
Інформація про дисципліну	“Економіка сталого розвитку” – один з основних професійно орієнтованих курсів, що завершує фундаментальну підготовку магістрів за фаховим спрямуванням – “Інформаційні технології в бізнесі”. Він формує фахівця як економіста-аналітика, науковця-дослідника, педагога для роботи у сфері організаційного управління та економіки. Такі економісти-аналітики володіють сучасними математичними методами аналізу і прогнозування економічних ситуацій з використанням найновіших інформаційних технологій, методами управління економічними об’єктами в ринкових умовах, що вміють організувати роботу з комп’ютеризації цих об’єктів.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна “Економіка сталого розвитку” є нормативною дисципліною зі спеціальності 051 «Економіка» для освітньої програми «Інформаційні технології в бізнесі», яка викладається в VII семестрі в обсязі 120 годин та 4 кредитів (ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Мета даної дисципліни – формування у майбутніх фахівців сучасного мислення на засадах концепції сталого розвитку економіки та системи спеціальних знань у сфері прийняття управлінського

	<p>рішень, набуття практичних умінь та навичок з організації та управління з використанням системного підходу та урахуванням наслідків діяльності по відношенню до довкілля та якості життя. А також просування суспільства на шляху сталого розвитку та забезпечення безпечних умов існування людства в майбутньому.</p> <p style="text-align: center;">Основними завданнями дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування у студентів системи знань з основ сталого розвитку національної економіки; • набуття студентами навичок та умінь самостійно вирішувати певні практичні питання з урахуванням впливу наслідків діяльності для сталого розвитку національної економіки; • вміння визначати основні аспекти у діяльності, що мають вплив на сталий розвиток ; • вміння визначати проблеми, які стоять перед суспільством і які можуть бути вирішені шляхом використання та додержання принципів сталого розвитку економіки; • оцінювати фактори, що впливають на сталий розвиток національної економіки; • мати загальне уявлення про методи, засоби розв'язання виникаючих проблем, що перешкоджають сталому економічному розвитку; • набути знання та вміння використовувати принципи сталого розвитку для вирішення конфліктів між різними економічними інтересами груп у суспільстві та окремої людини у конкретних практичних ситуаціях.
<p style="text-align: center;">Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Абалкин Л. И. Хозяйственный механизм развитого социалистического общества: [монография] / Л. И. Абалкин. - М.: Мысль, 1973. - 263 с. 2. Академик. Словари и энциклопедии [Электронные текстовые данные] - Режим доступа: http://dic.academic.ru/dic.nsf/fin_enc/30834 . 3. Алимов О. М. Стратегічний потенціал - сукупні можливості національної економіки по досягненню цілей збалансованого розвитку [Текст] / О. М. Алимов, В. В. Микитенко // Продуктивні сили України: науково-теоретичний економічний журнал. - К.: РВПС України НАЛ України, 2006. - № 1. - С 135-151. 4. Алимов О. М. Технології управління стратегічним потенціалом розвитку України [Електронний ресурс] / В. В. Микитенко, О. М. Алимов // Національне господарство України: теорія та практика управління: електронне наукове фахове видання. - 2011. - № 1(1). - Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/NacGosp/2011/Alimov_Mikitenko.pdf. 5. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики: [монографія] /В. Д. Бакуменко. -К.: Вид-во УАДУ, 2000. - 328 с 6. Брундтланд Г. Х. Наше общее будущее. Доклад Комиссии ООН по окружающей среде и развитию / Г. Х. Брундтланд. - 1987. - М.: Прогресс, 1988. - С. 50. 7. Буркинський Б. В. Глобалізація економіки та національна екологічна доктрина / Б. В. Буркинський, Т. Г. Галушкіна // Економіст. - 2002. - № 9. - С. 20-23. 8. Гребенюк О. В. Управління розвитком інформаційних технологій у промисловості в контексті становлення інформаційного типу національної економіки / О. В. Гребенюк // Інвестиції: практика та досвід. - 2012. - № 20. - С. 66-69.

9. Данилишин Б. М. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України [монографія] / Б. М. Данилишин, С. І. Дорогунцов, В. С. Міщенко. - К.: НИЛАВА, 1999. - С. 86.
10. Демешок О. О. Особливості соціально-економічного розвитку регіональних виробничо-економічних систем України / О. О. Демешок // Український соціум: наука - освіта - виробництво: збірник наукових праць ; за ред. д.е.н., проф. В. В. Микитенко. - К.: МНТУ та Центр перспективних соціальних досліджень Міністерства соціальної політики України та НАЛ України, Асоціація ТЕКУ, Вид-во Вишемирський В. С, 2013. - Вип. 4. - С. 54-65.
11. Демешок О. О. Системно-універсальна технологія управління розвитком стратегічного потенціалу України / О. О. Демешок, А. О. Пінчук // Національне господарство України: теорія та практика управління: збірник наукових праць. - К.: ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», 2013. - С. 114-120.
12. Демешок О. О. Формування системи управління розвитком стратегічного потенціалу промисловості у чотиривимірному просторі: реалізація дії її функціоналів / О. О. Демешок, В. В. Микитенко // Інвестиції: практика та досвід: наукове фахове видання. - К.: Чорноморський державний університет ім. Петра Могили МОН України, 2015. - № 1. - С. 12-19.
13. Демешок О. О. Формування системно-універсальної технології управління розвитком стратегічного потенціалу реального сектору економіки України / О. О. Демешок // Український соціум: наука - освіта - виробництво: збірник наукових праць; за ред. В. В. Микитенко. - К.: МНТУ та Центр перспективних соціальних досліджень Міністерства соціальної політики України і НАН України, Асоціація ТЕКУ, Вид-во Вишемирський В. С 2014. - Вип. 6. - С. 79-90.
14. Драган І. В. Реалізація природно-ресурсного потенціалу території на засадах самовідтворюваності в контексті модернізації національної економіки / І. В. Драган // Агросвіт. - 2013. - № 8. - С. 22-27.
15. Драган І. О. Наукові основи національної стратегії сталого розвитку України [монографія] / І. О. Драган // [за наук. ред. акад. НААН України, д.е.н., проф. М.А. Хвесика]; ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». - К.: ДУ ГЕПСР НАН України, 2015. - 40 с
16. Електронний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
17. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020" від 12 січня 2015 року № 5/2015 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.Ua/laws/show/5/2015>
18. Кіндзерський Ю. Концептуальні основи стратегії розвитку промисловості України на період до 2017 року // М. Якубовський, В. Новіцький, Ю. Кіндзерський // Економіка України. - 2013. - № 1. - С. 4-20.
19. Микитенко В. В. Економічна безпека промисловості: цільовий функціонал та технології управління: [монографія] / В. В. Микитенко, О. О. Демешок; за наук. ред. д.е.н., проф. Микитенко В.В.- К.: ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України»; МНТУ ім. акад. Юрія Бугая МОНмолодьспорту України, 2012. - 650 с
20. Енергоефективність: стратегічний ресурс трансформації виробничо економічних відносин: [монографія] / [О. М. Алимов, О. О. Демешок, І. А. Ігнатєва, В. В. Микитенко та ін.]; за наук. ред. В. В. Микитенко. - К.: Київський національний університет технологій та

	<p>дизайну МОНмолодьспорту України, 2012. - 734 с</p> <p>21. Микитенко В. В. Макросистемна еволюція української економіки: [монографія] у 2 т / Б. М. Данилишин, В. В. Микитенко. - К.: РВПС України НАН України, Нічлава, 2008. - Т. 2.-210 с.</p> <p>22. Потенціал національної промисловості: цілі та механізми ефективного розвитку: [монографія] / [Кіндзерский Ю. В., Микитенко В. В., Якубовський М. М. та ін.]; за ред. канд. екон. наук Ю. В. Кіндзерського; НАН України; Ін-т економіки та прогнозування НАН України. - К., 2009. - 928 с</p> <p>23. Прилипко В.А. Стратегія сталого розвитку природи та суспільства [В.А. Прилипко, В.М. Боголюбов, Л.Е. Піскунова] . -К.: НАУ, 2008.-115 с</p> <p>24. Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів: національна доповідь / за ред. акад. НАН України Е.М. Лібанової, акад. НААН України М.А. Хвесика. - К.: ДУ ШПСР НАН України</p> <p>Інтернет-джерела:</p> <ul style="list-style-type: none"> • www.president.gov.ua – офіційний сайт Президента України • www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної ради України • www.ac-rada.gov.ua – офіційний сайт Рахункової палати України • www.kmu.gov.ua – офіційний сайт Кабінету міністрів України • www.minfin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України • www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства Юстиції України • www.me.gov.ua - офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України www.ukrstat.gov.ua - офіційний сайт Державного комітету статистики України
Тривалість курсу	120 год.
Обсяг курсу	48 години аудиторних занять. З них 32 годин лекцій, 16 години лабораторних робіт занять та 72 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>а) знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні положення концепції сталого розвитку національної економіки; • основні принципи побудови безпечного існування людства з урахуванням економічних, соціальних та екологічних аспектів; • основні відомості про світові сучасні тенденції в напрямку сталого розвитку людства. <p>б) уміти</p> <ul style="list-style-type: none"> • оцінювати фактори, що впливають на сталий розвиток національної економіки; • визначати основні аспекти у діяльності, що мають вплив на сталий розвиток; • визначати проблеми, які стоять перед суспільством і які можуть бути вирішені шляхом використання та додержання принципів сталого розвитку; • мати загальне уявлення про методи, засоби розв'язання виникаючих проблем, що перешкоджають сталому розвитку національної економіки; • проводити розрахунки індексних показників сталого розвитку;

	<ul style="list-style-type: none"> • користуватися основним набором індикаторів сталого розвитку; • орієнтуватись в сучасних методиках визначення техногенної, екологічної, економічної, та соціальної безпеки людини; • використовувати принципи сталого розвитку для вирішення конфліктів між різними інтересами суспільства та окремої людини чи групи у конкретних практичних ситуаціях.
Ключові слова	Економіка сталого розвитку, глобалізація, екологія, екологічне право, природокористування, економічне зростання, сталий розвиток
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, семінарських занять та консультації для кращого розуміння тем. Викладання навчальної дисципліни передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.
Теми	Подано у формі Схеми курсу
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру (письмові завдання, теоретичні питання, тести). Оцінка складається із кількості балів нарахованих за: семінарські заняття, виконання самостійних робіт та індивідуального завдання, написання контрольних модульних робіт. Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, виконання навчальних та індивідуальних завдань.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін макро-та мікроекономіка, європейська інтеграція та глобальні проблеми сучасності, міжнародна економіка, національна економіка, достатніх для: <ul style="list-style-type: none"> - Вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою - Вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій - Здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекція-бесіда, лекція-візуалізація, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки і т. д.), проектно-орієнтоване навчання, навчальна дискусія, мозкова атака, кейс-метод, демонстрування, самостійна робота, лабораторні роботи, метод порівняння, метод узагальнення, метод конкретизації, метод виокремлення основного, обговорення, робота над помилками,
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем. Мультимедійна дошка, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • семінарські/самостійні тощо: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 25;

	<ul style="list-style-type: none"> • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 25; • іспит: 50% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 50). <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в практичній (письмовій) роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і лабораторні зайняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час лабораторного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення стійкого розвитку? 2. В чому суть концепції ООН про сталий розвиток людства? 3. Концепція сталого розвитку? 4. Назвіть вихідні цілі стратегії сталого розвитку. 5. Які бувають фактори ризику? 6. Класифікація антропогенних факторів ризику. 7. Проблеми сталого розвитку. 8. Які основні чинники стимулювали появу ідей сталого розвитку? 9. Розкрийте зміст поняття “глобалізація”. 10. Охарактеризуйте вплив глобалізації на процес сучасного світового розвитку. 11. Яким чином пов'язана глобалізація з появою і еволюцією ідей сталого розвитку? 12. Які глобальні проблеми становлять найбільшу загрозу для сталого розвитку людської цивілізації? 13. Розкрийте зміст поняття “сталий розвиток”.

14. На яких засадах розробляються стратегії сталого розвитку?
15. У чому полягає об'єктивна обумовленість сталого розвитку?
16. Розкрийте зміст поняття "техносфера".
17. Розкрийте зміст поняття "екосфера".
18. Розкрийте зміст поняття "ноосфера".
19. Розкрийте головну мету сталого розвитку суспільства та основні його цілі.
20. Що таке система?
21. Види та характеристика системи?
22. Що таке розвиток?
23. Які існують механізми зворотного зв'язку.
24. Класифікація механізмів негативного зворотного зв'язку.
25. Назвіть основні характеристики стійкості системи.
26. Визначення поняття Глобалізація
27. Позитивні ефекти глобалізації
28. Негативні ефекти глобалізації
29. Економічна та культурна глобалізація
30. Етапи глобалізації
31. Глобальні проблеми
32. Причини екологічної кризи
33. Глобальні екологічні кризи
34. Назвіть та охарактеризуйте найголовніші екологічні кризи.
35. Причини парникового ефекту?
36. Суть Кіотського договору?
37. Причини руйнування озонового шару?
38. Причини процесів зміни біосфери.
39. Причини забруднення Світового океану?
40. Назвіть основні кризи біосфери
41. В чому полягає криза надвиробництва?
42. В чому полягає енерго-екологічна криза?
43. В чому полягає ресурсна криза
44. Причини зміни клімату та загального потепління
45. Охарактеризуйте процес зникнення видів.
46. Групи екологічної кризи
47. Якими є основні негативні наслідки розвитку світу?
48. Що є метою ООН?
49. Чим викликане підвищення ролі ООН в сучасному світі?
50. Охарактеризуйте структуру ООН у контексті її відповідності завданням переходу до сталого розвитку.
51. Розкрийте функціональне призначення спеціалізованих установ ООН.
52. Охарактеризуйте результати Конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.).
53. Яка роль відведена «Порядку денному на XXI століття»?
54. Розкрийте основні принципи Декларації Ріо.
55. Охарактеризуйте значення Всесвітньої зустрічі на вищому рівні зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002р.).
56. Визначіть сутність концепції сталого розвитку суспільства.
57. Розкрийте зміст Плану виконання рішень, прийнятого в Йоганнесбурзі.
58. У чому полягають основні завдання щодо подолання бідності?
59. У чому полягають основні завдання щодо заміни несталих моделей споживання та виробництва?
60. Які основні завдання охорони та раціонального використання природної ресурсної бази?
61. Якими є основні засоби здійснення Плану виконання рішень?
62. Назвіть групи принципів організації суспільства.

63. Що таке Принцип «Екологічної республіки»?
64. Охарактеризуйте Принцип «Екологічної республіки»?
65. Охарактеризуйте Принцип екологічної наступності поколінь.
66. Які групи факторів обумовлюють розвиток та принципи їх розвитку?
67. Які існують принципи екологічної стійкості?
68. Групи біосферних нормативів навантажень.
69. В чому полягає принцип «Економіки космонавтів»?
70. В чому полягає принцип «Демократизації вибору»?
71. В чому полягає принцип «Гуманізації середовища»?
72. В чому полягає принцип «Відступаючого обрію»?
73. Класифікація принципів екологічної мотивації.
74. Що таке економічний механізм раціонального природокористування?
75. Основні компоненти економічного механізму
76. Приклади економічних інструментів.
77. Що таке податкові інструменти?
78. Класифікація податкових інструментів.
79. Які існують податкові пільги?
80. Що таке митні інструменти?
81. Які види платежів існують?
82. Що таке штраф?
83. Що таке субсидія, види субсидій?
84. Що таке грант?
85. Що таке прискорена амортизація?
86. Основні форми кредитів.
87. Основні напрямки використання цінових інструментів.
88. Форми прямого регулювання цін.
89. Форми непрямого регулювання цін.
90. Що таке екологічне страхування?
91. Які існують форми процесів купівлі-продажу
92. Що таке екологічний аудит?
93. Що таке економічний розвиток та економічне зростання, які їхні критерії?
94. Що таке фактори економічного зростання?
95. Назвіть класичні та новітні фактори економічного розвитку.
96. Коли співпадають фактори економічного розвитку і економічного зростання?
97. Які основні форми має капітал в теорії сталого розвитку?
98. Поясніть сутність «слабкої» та «сильної стійкості».
99. Розкрийте сутність концепції «критичного природного капіталу».
100. Навіщо потрібні індикатори сталого розвитку?
101. Коли була розроблена перша система індикаторів сталого розвитку та яка її структура?
102. Які критерії визначення показників сталого розвитку?
103. Назвіть основні теми в системі індикаторів 2007 р.
104. Які теми, підтеми та показники економічних індикаторів сталого розвитку третьої редакції?
105. У чому полягає суть екологічної безпеки?
106. Як розвивалася еволюція міжнародної співпраці в галузі екології?
107. Які основні заходи передбачені Програмою розвитку ООН в Україні про співробітництво у сфері збереження навколишнього природного середовища та енергетики?
108. Які країни беруть участь у міжнародному співробітництві з ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи?
109. В чому полягає сутність екологічної кризи?
110. Подайте визначення та характеристику техногенної безпеки.
111. У чому полягає суть екологічної складової концепції сталого розвитку?

112. Які існують індикатори екологічної безпеки?
113. Які відомі міжнародні організації активно працюють над вирішенням проблем охорони довкілля?
114. У яких проектах щодо міжнародного співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища бере участь Україна?
115. Охарактеризуйте поняття екологічного права
116. Що є предметом екологічного права
117. Що таке екологічні правовідносини та що вони в себе включають?
118. Суб'єкт та об'єкт екологічних правовідносин
119. Охарактеризуйте принципи екологічного права
120. Розкрийте поняття системи екологічного права
121. Що є джерелами екологічного права?
122. Права суб'єктів екологічних правовідносин
123. Обов'язки суб'єктів екологічних правовідносин
124. Суб'єкти екологічних правовідносин
125. Право природокористування, його принципи
126. Охарактеризуйте економіко-правовий механізм охорони довкілля
127. Види екологічних податків та зборів в Україні
128. Що належить до загальнодержавних екологічних податків?
129. Що належить до загальнодержавних екологічних зборів?
130. Яка структура екологічного законодавства України?
131. Які екологічні права гарантує людині держава?
132. Охарактеризувати основні положення Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища».
133. Яка роль екологічних фондів у розвитку держави?
134. Якими законодавчими актами регулюється галузь екологічного права?
135. Які принципи є основою раціонального використання природних ресурсів?
136. У чому полягає управління охороною навколишнього середовища?
137. Яким законодавчим актом регламентується управління природокористуванням в Україні?
138. Як поєднуються між собою територіальне і галузеве управління природоохоронною роботою?
139. Якими є основні ланки системи управління природоохоронною діяльністю?
140. У чому полягають головні функції Міністерства з охорони навколишнього природного середовища в Україні?
141. У чому полягають природоохоронні функції Міністерства сільського господарства і продовольства України?
142. Назвати структурні ланки Міністерства охорони навколишнього середовища в Україні.
143. Які органи управління охороною навколишнього середовища є територіальними?
144. Що таке моніторинг?
145. Що включає моніторинг ефективності природоохоронної політики?
146. Які види платежів за ресурси впроваджено в практику природокористування України?
147. Які збитки від забруднення називають економічними? Які види економічних збитків використовуються у практиці управління та регулювання процесом природокористування?
148. Які елементи економічного механізму регулювання природокористування ви знаєте?
149. Які методи еколого-економічного стимулювання ви знаєте? Охарактеризуйте їх.
150. Які принципи раціонального використання природних ресурсів ви

	<p>знаєте?</p> <p>151. На яких засадах базується економічний механізм природокористування та природоохоронної діяльності України?</p> <p>152. Охарактеризувати структурні складові економічного механізму природокористування та їхній взаємозв'язок.</p> <p>153. У чому полягає суть планування раціонального використання природних ресурсів та охорони довкілля?</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиждень / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1	2	3	4	5	6
Тиж. 1 2 год.	<p>Тема 1. Теоретичні основи стратегії сталого розвитку економіки</p> <p>Основні поняття і визначення сталого розвитку. Концепція сталого розвитку. Історія формування концепції сталого розвитку суспільства. Система та її зміни. Стани та характеристика систем. Формування закономірностей взаємодії людини і природи. Механізми стійкості систем. Механізми зворотного зв'язку: негативний зворотній, позитивний зворотній. Основні характеристики стійкості системи.</p>	Лекція	Осн. [1-24]. Інт. [1-7].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття 2 год.	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 2 2 год.	<p>Тема 2. Глобальні проблеми людства</p> <p>Сутність глобалізації, її ефекти, етапи, її позитивні та негативні наслідки, економічна та культурна глобалізація. Глобальні проблеми: сутність, причини виникнення, класифікація, економічні аспекти, можливості та способи розв'язання. Положення "Порядку денного на 21 століття". Науково-технічні причини глобальної екологічної кризи. Глобалізаційні процеси та їх вплив на соціально-економічний розвиток України.</p>	Лекція	Осн. [1-24]. Інт. [1-7].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття 2 год.	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 2 2 год.	<p>Тема 1. Теоретичні основи стратегії сталого розвитку економіки</p>	Семінарське заняття	Осн. [1-24]. Інт. [1-7].	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів. 2 год	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 3 2 год.	<p>Тема 3. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку</p> <p>Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.) Саміт тисячоліття. Світовий саміт зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002р.). Саміт ООН з питань Цілей розвитку тисячоліття (2010р.).</p>	Лекція	Осн. [1-24]. Інт. [1-7].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського	До проведення наступного

1	2	3	4	5	6
				заняття 2 год.	аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 4 2 год.	Тема 4. Принципи забезпечення стійкого розвитку соціально-економічних систем. Умови прогресивного розвитку соціально-економічних систем. Принципи суспільної організації в просторі або принципи "екологічної республіки". Принципи екологічних цілей, або від задоволення потреб - до формування життєблагодатних комплексів. Індикатори сталого розвитку. Розрахунок індексу людського розвитку.	Лекція	Осн. [1-24]. Інт. [1-7].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття 2 год.	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 4 2 год.	Тема 2. Глобальні проблеми людства	Семінарське заняття	Осн. [1-24]. Інт. [1-7].	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів. 2 год	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 5 2 год.	Тема 5. Економічний механізм раціонального природокористування Основні поняття економічного механізму і еколого-економічних інструментів. Форми еколого-економічних інструментів. Податкові інструменти та пільги. Митні платежі. Ринкові механізми регулювання природокористування.	Лекція	Осн. [1-24]. Інт. [1-7].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття 2 год.	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 6 2 год.	Тема 6. Економічне зростання і сталий розвиток Економічний розвиток та економічне зростання. Фактори економічного зростання і сталий розвиток. Теорії сталого розвитку. Слабка та сильна стійкість.	Лекція	Осн. [1-24]. Інт. [1-7].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття 2 год.	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом

1	2	3	4	5	6
Тиж. 6 2 год.	Тема 3. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку	Семінарське заняття	Осн. [1-24]. Інт. [1-7].	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів. 2 год	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 7 2 год.	Тема 6. Економічне зростання і сталий розвиток Економічний розвиток та економічне зростання. Фактори економічного зростання і сталий розвиток. Теорії сталого розвитку. Слабка та сильна стійкість.	Лекція	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття 2 год.	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 8 2 год.	Тема 7. Міжнародний досвід і міжнародне співробітництво Міжнародне співробітництво, парадигма розвитку, стратегічні імперативи, зміна якості зростання, задоволення основних потреб людей, збереження і збільшення ресурсної бази, переорієнтація технологій та управління ризиками, процеси прийняття рішень, збалансоване використання природно-ресурсного потенціалу, глобальні зміни, складові сталого розвитку, соціальна сфера, забруднення, забруднюючі речовини, загроза екологічної безпеки. Міжнародний досвід подолання сучасних екологічних проблем. Міжнародне співробітництво в умовах глобальних змін навколишнього середовища: історичний аспект.	Лекція	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття 2 год.	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 9 2 год.	Тема 4. Принципи забезпечення стійкого розвитку соціально-економічних систем. Тема 5. Економічний механізм раціонального природокористування	Семінарське заняття	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів. 2 год	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 9 2 год.	Тема 8. Основи екологічного права Екологічне право: поняття, предмет, система та джерела. Конституційні положення екологічного права. Права та обов'язки	Лекція	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Опрацювати лекційний матеріал,	До проведення наступного

1	2	3	4	5	6
	суб'єктів екологічних правовідносин. Економіко-правовий механізм природокористування і охорони навколишнього природного середовища.			підготуватися до семінарського заняття 2 год.	аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 10 2 год.	Тема 8. Основи екологічного права Екологічне права: поняття, предмет, система та джерела. Конституційні положення екологічного права. Права та обов'язки суб'єктів екологічних правовідносин. Економіко-правовий механізм природокористування і охорони навколишнього природного середовища.	Лекція	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття 2 год.	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 11 2 год.	Тема 6. Економічне зростання і сталий розвиток. Тема 7. Міжнародний досвід і міжнародне співробітництво	Семінарське заняття	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів. 2 год	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 11 2 год.	Тема 9. Еколого-економічні проблеми природокористування у міському господарстві Формування найважливіших еколого-економічних проблем природокористування. Практичні напрями щодо природокористування у міському господарстві. Природокористування, довкілля, ресурси, ресурсозбереження, забруднення, продуктивні сили, природні послуги, екологічні квоти.	Лекція	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття 2 год.	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 12 2 год.	Тема 9. Еколого-економічні проблеми природокористування у міському господарстві Формування найважливіших еколого-економічних проблем природокористування. Практичні напрями щодо природокористування у міському господарстві. Природокористування, довкілля, ресурси, ресурсозбереження, забруднення, продуктивні сили, природні послуги, екологічні квоти.	Лекція	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття 2 год.	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом

1	2	3	4	5	6
Тиж. 13 2 год.	Тема 8. Основи екологічного права	Семінарське заняття	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів. 2 год	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 13 2 год.	Тема 10. Економічні методи управління, регулювання раціонального використання природних ресурсів. Економічні методи управління раціональним природокористуванням та їхні види щодо природокористування у міському господарстві. Економічне стимулювання раціонального використання природних ресурсів. Економічний механізм охорони і раціонального використання природних ресурсів	Лекція	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття 2 год.	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 14 2 год.	Тема 11. Мережеве планування та керування Понятійний апарат мережевого планування та керування. Головні характеристики мережевого графа.	Лекція	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття 2 год.	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 15 2 год.	Тема 9. Еколого-економічні проблеми природокористування у міському господарстві	Семінарське заняття	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів. 2 год	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
	Тема 10. Економічні методи управління, регулювання раціонального використання природних ресурсів. Економічні методи управління раціональним природокористуванням та їхні види щодо природокористування у міському господарстві. Економічне стимулювання раціонального	Лекція	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Опрацювати лекційний матеріал,	До проведення наступного

1	2	3	4	5	6
Тиж. 15 2 год.	використання природних ресурсів. Економічний механізм охорони і раціонального використання природних ресурсів			підготуватися до семінарського заняття 2 год.	аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 16 2 год.	Тема 10. Економічні методи управління, регулювання раціонального використання природних ресурсів.	Семінарське заняття	Осн. [1-13]. Інт. [1, 3-5, 7].	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів. 2 год	До проведення наступного аудиторного заняття за розкладом
Тиж. 16 2 год.	Змістовний модульний контроль				Згідно розкладу
	Іспит				Згідно розкладу

Викладач _____ О.Р. Ярема